

נשים פורצות דרך

Pioneering Women

שבט התשפ"ג • 2/2023 • 1144

עדה פישמן מימון

עדה בת בבה גולדה ואברהם אלימלך פישמן (מימון) הייתה לוחמת ללא חת לזכויות נשים, מנהיגת פועלות ופעילת ציבור. היא הייתה חברה במוסדות הפועלים והציוניים, ואף הייתה חברה בכנסת הראשונה והשנייה. אופייה, בחירותיה ודרכה הציבורית תרמו לצמיחתה כאחת הנשים הבולטות והמרשימות שפעלו בארץ במחצית הראשונה של המאה העשרים. עוד בצעירותה הייתה בעלת תודעה ציונית, שאותה מימשה בעלייתה בשלהי 1912. הישגה הציבורי הראשון היה ב-1914 בצפת, כשלימדה בבית הספר העברי לבנות שהקימה. בעקבותיו הוסר החרם מעל השתתפות נשים בחגיגות ל"ג בעומר בהר מירון. ב-1917 הצטרפה עדה למפלגת הפועל הצעיר וכיהנה בהנהגתה. עם התלקחות המאבק לשוויון זכויות לנשים פעלה נמרצות בתחומי התעמולה וארגון המאבק עד לסיומו המוצלח ב-1926. במהלכו פעלה גם בזירה הפועלית ובשלהי 1920 הביאה להקמת תנועת הפועלות. בניצוחה חתרה הנהגת התנועה לשלב עולות בשוק העבודה, להשגת שכר שווה לעבודה שווה, להכשרתן המקצועית ולהטמעתן בתרבות העברית. ב-1930 התגייסה עדה לארגון משק הפועלות הגדול ולניהולו. משך זה, אשר הגתה וטוותה, נקרא לימים 'עיינות'. עדה אף נטלה עט סופרות, שהניב בין השאר כתיבה היסטוריוגרפית חלוצית על תנועת הפועלות בארץ ישראל. משנבחרה לכנסת לחמה להרחבת השוויון לנשים. למרות פעילותה המכוננת לעיצוב החברה הישראלית היא שקעה לתהום הנשייה. הבול שלפנינו מסייע להשיבה לזיכרון הציבורי.

פרופ' בת-שבע מרגלית שטרן

שושנה שבבו

שושנה שבבו נולדה במושבה זכרון יעקב (1910). אביה שלמה שבבו היה מורה שהוזמן ללמד בבית הספר היסודי במקום. הוא היה יליד צפת, בן למשפחה ספרדית מהיישוב הישן, שבחר ללמוד בפר"ז ובמצרים כדי למצוא את פרנסתו בכבוד כמורה לערבית, עברית ותנ"ך.

המתיישבים בזכרון יעקב היו יוצאי רומניה, והפועלים - יוצאי תימן. שושנה חייה וגדלה על קו התפר: מצד אחד נהגה כשאר ילדי המושבה - עליזה ופראית כ"רוח המנשבת בין העצים", ומצד שני נסוגה ממרכז המושבה אל שוליה לחיות כחולמינית עם השקיעות האדומות ופרחי הרב.

כשסיימה את לימודיה בבית הספר היסודי, נסעה לתל אביב ללמוד בסמינר למורים על שם לוינסקי, אך לא סיימה את לימודיה בשל דלקת פרקים קשה ונאלצה לחזור הביתה. מ-1929, אז חלתה, ועד נישואיה ב-1942 (לדוד כרסנתי) חייה בבית אביה. עם מות האם, לאחר שכל האחים והאחיות כבר נישאו ועזבו, ניהלה שושנה את משק הבית. בשנים אלה היא גם מימשה את משאלותיה כצעירה שאפתנית - לקרוא, לכתוב ולנהל חיי חברה.

שושנה הייתה קלת עט, ובמשך 13 שנים אלו פרסמה למעלה מ-40 סיפורים קצרים, רשימות עיתונאיות ושני רומנים. הנושא שהעסיק את שבבו בכתיבתה הייתה האהבה, ובעיקר אהבה אסורה (ראו הרומן מריה, 1932, ואהבה בצפת 1942). כתיבתה מתאפיינת במרדנות וביקורתיות (ביקורת על המושבה, היהודי החדש, היחס לבעלי חיים, המתח היהודי-ערבי וכדומה). הקהילה הספרותית הארץ ישראלית לא קיבלה את שושנה שבבו, ובמשך שנים נשתכחה. רק בשנים האחרונות חזרה לארון הספרים הישראלי הפמיניסטי כסופרת מזרחית ראשונה שפרצה דרך ביצירתה הייחודית וה'אחרת'.

עם נישואיה ב-1942 פסקה שבבו לכתוב עד פטירתה ב-1992. כשנשאלה על 50 שנות שתיקה אלה, ענתה: "הייתי עבד כנעני לנישואי". אף שנישואיה היו מאושרים, לא ידעה לקשור ביניהם לכתיבה, בהכרזה: "שושנה שבבו הסופרת מתה! ישנה הגברת כרסנתי!"

פרופ' יפה ברלוביץ

עיצוב בולים, מעטפה וחותמות:
מירי ניסטר
Stamps, FDC & Cancellations
Design: Miri Nistor

Pioneering Women

Shoshana Shababo

Shoshana Shababo was born in the agricultural town of Zichron Yaakov in 1910. Her father, Shlomo Shababo, was a teacher at the local elementary school. Born in Safed to a Sephardic family from the old Yishuv, he studied in Paris and Egypt in order to teach Arabic, Hebrew and Bible.

The settlers in Zichron Yaakov were from Romania and the workers were Yemenite. Shoshana was of two worlds: on one hand, she was like the other children in the community – happy and wild “like the wind blowing through the trees” and on the other hand, she withdrew to the outskirts of the town to live as a dreamer with the red sunsets and the wildflowers.

After completing elementary school, she moved to Tel Aviv to attend the Levinsky Teachers Training Academy, but did not complete her studies due to severe arthritis, which forced her to return home. She lived in her father's home from 1929, when she became ill, to 1942 when she married David Karasanti. After her mother died, Shoshana managed the household, as all her brothers and sisters had already married and moved out. During those years, she also realized her dreams as an ambitious young woman – to read, write and have a social life.

Shoshana was a prolific writer and in those 13 years, she published more than 40 short stories, newspaper editorials and 2 novels. Shababo wrote of love, mainly forbidden love (such as in the novel Maria, 1932, and Love in Safed, 1942). Her writing is rebellious and critical (her criticism was mostly toward the agricultural town, the new Jew, treatment of animals, the tension between Jews and Arabs, etc.). The literary community in Eretz Israel did not accept Shoshana Shababo and she was forgotten for many years. However, in recent years she has returned to Israeli feminist bookshelves as the first Sephardic female author who broke boundaries with her unique and “different” work.

Shababo stopped writing when she wed in 1942 and never wrote again, until her death in 1992. When asked about these 50 years of silence, she replied, “I was a Canaanite slave to my marriage”. Although she had a happy marriage, she did not know how to combine this with writing and pronounced, “Shoshana Shababo the writer is dead! There is only Mrs. Karasanti!”

Prof. Yaffah Berlovitz

Ada Fishman Maimon

Ada, daughter of Beba Golda and Avraham Elimelech Fishman (Maimon), was a relentless fighter for women's rights, a leader of women workers and a public activist. She was a member of workers' and Zionist institutions and a member of the first and second Israeli Knesset. Her character, her choices and her public work all contributed to her becoming one of the most prominent and impressive Israeli women of the first half of the 20th century. She was a

חוממת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Zionist from a young age and immigrated to Eretz Israel in 1912.

Her first public accomplishment came in 1914 in Safed, where she founded and taught in a Hebrew school for girls. Following this, women were no longer banned from participating in the Lag Ba'omer festivities at Mount Meron. In 1917, Ada joined the Hapoel Hatzair party and served as a member of its leadership. When the struggle for equal rights for women took off, she worked vigorously to promote and organize the fight until its successful conclusion in 1926.

During this time, she also promoted workers and in late 1920 was amongst the founders of the Women's Workers Movement. Under her leadership, the organization sought to integrate immigrant women into the work force, to obtain equal pay for equal work and to get them professional training so they could become part of the Hebrew culture.

In 1930, Ada joined the large women's farm known as Ayanot. She also took up her pen as a writer, publishing pioneering historiography about the women's workers movement in Eretz Israel. Once elected to the Knesset, she fought to expand equality for women. Despite her pioneering work in shaping Israeli society, she has been largely forgotten. This stamp helps to restore her to public memory.

Prof. Bat-Sheva Margalit Stern

השירות הבולאי - טל: 076-8873933

שד' הרכס 21, מודיעין 7178390

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933

Sderot HaReches 21, Modi'in 7178390

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

הנפקה: February 2023 פברואר 2023

מידת הבולים (מ"מ): H 30 ג / W 40 ר

לוחות: 1223,1224

בולים בגיליון: 15

שבלים בגיליון: 5

שיטת הדפסה: אופסט Offset

סימון אבטחה: מיקרוטקסט Microtext

דפוס: Cartor Security Printing, France